

OBSAH

Růst a vývoj dítěte (J. Brdlík)	9
Tělesný vývoj 9 — Duševní vývoj 16.	
Vyšetření dítěte (J. Brdlík)	19
Vyšetření 19 — Ukázka chorobopisu kojenice 25 — Ukázka chorobopisu dítěte 26.	
Průměrné výšky a váhy našich dětí (V. Prošek)	28
Hygiena (K. Kubát)	31
Koupání 31 — Oblékání 33 — Lůžko 35 — Spánek 36 — Ochrana před infekcí 36 — Ochrana před úrazy a otravami 37 — Denní režim dítěte 37 — Výchova 38 — Pobyť na čerstvém vzduchu 39.	
Výživa normálního dítěte (J. Švejcar)	41
Celková spotřeba 41 — Spotřeba jednotlivých živin 43.	
Přírozená výživa	51
Umělá výživa	62
Systém umělé výživy	64
Výživa staršího dítěte	76
Nemoci novorozenců (J. Blecha)	81
Novorozenecké období 81.	
Změny z přizpůsobování	81
Kůže novorozence 81 — Tělesná teplota 82 — Porodní váha a změny váhové křivky 83 — Gastrointestinální trakt a změny stolice 83 — Krevní oběh a krev 84 — Dýchání 86 — Novorozenecká žloutenka 86 — Hemoragické onemocnění novorozenců 87 — Pupeční pahýl 88 — Humorální stav 89 — Ústřední nervová soustava 90.	
Nemoci novorozenců	92
Patologické stavy získané intrauterinně	92
Vrozené anomálie 92 — Morbus haemolyticus neonatorum 93.	
Patologické stavy získané za porodu	96
Porodní poranění 96 — Asfyxie 100.	
Patologické stavy získané po porodu	103
Stafylodermie 104 — Onemocnění pupeční rány 106 — Soor 106 — Respirační in- fekce 107 — Epidemické průjmy 107 — Sepsis 108.	
Nezralé dítě (K. Kubát)	110
Příčiny 111 — Klinická charakteristika 111 — Patologie 113 — Ošetření 114 — Další vývoj 117 — Organisační péče 118.	
Poruchy výživy kojených (J. Švejcar)	119
Všeobecná symptomatologie	
. . . . .	121
Onemocnění průjmová	122
Dyspepsia simplex 125 — Dyspepsia toxica 126 — Léčba dyspepsia simplex 135 — Léčba dyspepsia toxica 136	
Dystrofie a atrofie	141
Avitaminosy (J. Houšťek)	149
Vitaminy 149 — Vitamin A 151 — Skupina vitaminů B 151 — Vitamin C 154 — Vitamin D 155 — Vitamin E 156 — Vitamin F 157 — Vitamin K 157 — Vita- min P 157.	
Avitaminosa A	157
Hypervitaminosa A	158
Choroba Barlowova (skorbut I. dětství)	159
Hypovitaminosy C	161

Křivice (avitaminosa D)	161
Zvláštní formy křivice 166.	
Hypervitaminosa D.	167
Tetanie	167
Patologie látkové výměny (J. Čížková)	171
Thesaurismosy 171.	
Diabetes mellitus	174
Choroby žláz s vnitřní sekrecí (J. Čížková)	181
Hypofyza	181
Syndromy vyplývající z hypofunkce hypofysární	181
Nanosomia pituitaria 181 — Simondsova kachexie 183.	
Syndromy vyplývající z hyperfunkce hypofysární	183
Akromegalie a gigantismus 183.	
Obesita	184
Glandula pinealis	186
Glandula thyroidea	187
Struma 187 — Hypothyroidismus 189 — Syndrom thyreotrofní 192.	
Glandulae parathyreoideae	195
Thymus	197
Glandulae suprarenales	198
Insuficience kůry	199
Nadměrná funkce kůry	201
Adrenogenitální syndrom 201 — Cushingův syndrom 202.	
Gonády	204
Hypogonadismus 205 — Hypergonadismus 206 — Kryptorchismus 207 — Hetero- sexuální vývoj 208.	
Poruchy růstu v dětském věku	209
Nemoci dutiny ústní (O. Vyčtyl)	210
Vrozené anomalie 210 — Zánětlivé afekce 211 — Nemoci zubů 215.	
Nemoci gastrointestinálního traktu (J. Švejcar)	218
Všeobecná symptomatologie	218
Vrozené anomalie průchodnosti trávicího traktu	223
Získané stenomy esofagu	224
Kardiospasmus	225
Vrozená pylorostenosa	226
Enteritis acuta	229
Kolitis	229
Coeliakie	231
Cystická pankreatofibrosa	235
Apendicitis	237
Ileus	239
Intususcepcce	241
Obstipace	243
Megacolon congenitum	245
Hernie	249
Střevní paraziti	251
Peritonitidy	254
Nemoci jater (O. Vyčtyl)	257
Hepatitis epidemica 259 — Cirhózy 261 — Ztučnění jater 264 — Akutní žlutá atrofie 264.	
Onemocnění žlučnicku a žlučových cest	265
Nemoci ušní a horních cest dýchacích (J. Chvojka)	267
Nemoci ušní	267
Prudký zánět středního ucha 269 — Mastoiditis 271 — Vlekly zánět středního ucha 275 — Nedoslýchavost 275 — Hluchoněmost 275.	
Nemoci nosní	276
Zánět nosu a nosohltanu 276 — Zánět vedlejších dutin nosních 278 — Coryza spastica (vasomotorica) 280 — Epistaxis 281.	

Nemoci hltanu	282
Akutní anginy 282 — Akutní zánět hltanu 284 — Angina Plautova-Vincentova 284	
— Retrofaryngeální absces 286 — Hypertrofie tonsil 287 — Adenoidní vegetace 287.	
Nemoci hrtanu	291
Stridor laryngis congenitus 291 — Laryngitis acuta 292 — Cizí těleso 294	
Nemoci dýchacích orgánů (J. Švejcár)	296
Všeobecná symptomatologie	296
Tracheobronchitis acuta	299
Bronchitis chronica	300
Bronchitis capillaris	301
Pneumonie	302
Pneumonie pneumokokové 302 — Pneumonie lokalizovaná (kruposní, lobární) 302	
— Bronchopneumonie 305 — Pneumonie stafylokokové 309 — Pneumonie streptokokové 310	
— Pneumonie vyvolané Haemophilem influenzae 310 — Atypické pneumonie 310	
— Pneumonie intersticiální plasmocelulární 313 — Pneumonie Löfflerova eosinofilní 313	
— Pneumonie peribronchiální 313 — Pneumonie aspirační 314.	
Absces plicí	315
Bronchiektasie	317
Atektasa a emfýsém	319
Asthma bronchiale	322
Chronická idiopathická fibrosa plicí	325
Pleuritidy	325
Pleuritis sicca 325 — Empyema thoracis 327 — Pleuritis mediastinalis 327.	
Pneumothorax	328
Nemoci mediastina	329
Mediastinitis 329.	
Choroby krevní (J. Houštěk)	331
Základní data a vyšetřovací technika	331
Anemie	336
Anemie posthemoragické 338 — Anemie hemolytické 339 — Anemie vzniklé nedostatečnou tvorbou erytrocytů 342 — Anemie splenicke 347.	
Polycythemie	348
Poruchy bílé krevní složky	348
Leukemie 349 — Lymfom Sarkom 354 — Agranulocytosa 354 — Maligní lymfogranulomatosa 355	
— Infekční mononukleosa 356 — Infekční lymfocytosa 358.	
Krvácivé choroby	359
Srážení krve 360 — Anafylaktoidní purpura 362 — Esenciální trombocytopenie 364	
— Hemofilie 366 — Hypoprotrombinemie 367 — Afibrinogenemie 368.	
Nemoci srdce a krevního oběhu (H. Padovecová)	369
Základní data, vyšetření, symptomatologie	369
Vrozené srdeční choroby	372
Vady necyanotické 374 — Vady s možností cyanosy 376 — Vady s trvalou cyanosou 379	
— Jiné vývojové anomálie srdeční 382 — Fibroelastosa 382 — Péče o děti s vrozenými srdečními vadami 383.	
Onemocnění perikardu	383
Perikarditis 383.	
Onemocnění endokardu	386
Endocarditis bacterialis 386 — Endocarditis rheumatica 387 — Chlopenní vady 387.	
Onemocnění myokardu	389
Myokarditis 389 — Cor pulmonale 392.	
Srdeční slabost a oběhová nedostatečnost	392
Kardiotonická léčba 392.	
Reumatická kardiitis	393
Nemoci cévní	399
Hypertense 399.	
Nemoci urogenitálního ústrojí (E. Poláček)	400
Anatomie a fyziologie dětských ledvin	400
Poruchy močení	402

Vývojové poruchy močového ústrojí	403
Poruchy v odtoku moči	404
Infekční hnisavé záněty ledvin, pánviček a ureterů	405
Nephritis purulenta 405 — Pyelitis a pyelonephritis 406 — Perinephritis 408.	
Nephritis	409
Glomerulonephritis acuta 409 — Glomerulonephritis subacuta a chronica 413 —	
Nefrosa 414 — Akutní insuficience ledvin převážně z poruchy tubulů 418 — Chronické tubulární poruchy 421 — Diabetes insipidus 421.	
Uremie	423
Močové kameny	424
Cystitis	425
Anomalie a onemocnění pohlavních orgánů	426
Phimosis 426 — Paraphimosis 426 — Adhese prepučia 426 — Hypospadie 426 —	
Hydrokele 426 — Torse varlete 427 — Hermafroditismus 427.	
Vulvovaginitis	427
Nemoci nervové soustavy (V. Pišha, J. Brdlík, J. Houštek).	430
Malformační onemocnění nervová	430
Infantilní spastická diplegie a kvadruplegie 431 — Vrozená oboustranná hemiplegie 431 — Atonická kongenitální hemiplegie 432.	
Lokalizované malformace a defekty hmoty mozkové	433
Vrozená onemocnění	437
Extrapyramidové obrazy klinické 438 — Heredofamiliární a degenerativní onemocnění 438 — Demyelinizační cerebrální sklerozy 439 — Onemocnění basální šedí 440 — Svalové dystrofie (myopathie) 441.	
Traumatická onemocnění	444
Epilepsie	446
Hydromechanika likvorová a její pathologie	449
Hydrocefalus 450.	
Vaskulární léze a cirkulační poruchy	452
Zánětlivá onemocnění systému nervového	453
Meningitidy 453 — Leptomeningitis tbc (J. Brdlík, J. Houštek) 455 — Encefalitis 459 — Chorea Sydenhami 463.	
Toxické poškození mozku	464
Hypertenze mozková a nádory	464
Nádory 464 — Abscesy 468.	
Akrodynie (J. Brdlík, J. Houštek)	471
Křeče (J. Brdlík, J. Houštek)	474
Výchovné problémy, neurosy, psyhosy (J. Fischer)	478
Výchova dítěte.	478
Špatné návyky.	479
Neurosy	479
Slabomyslnost (oligofrenie)	483
Mongolismus 484.	
Nemoci svalů, kostí a kloubů (J. Lhoták)	489
Nemoci svalů	489
Myositis 489.	
Nemoci kostí a kloubů	490
Poruchy tvorby chrupavky	490
Chondrodystrophia foetalis 490 — Enchondromatosis multiplex 491 — Ollierova choroba 491.	
Poruchy desmální osifikace	491
Dysostosis cleidocranialis 491.	
Poruchy osifikace epifysárních jader (ev. epifysárních chrupavek)	492
Aseptické nekrosy kostní 492 — Morquiova nemoc 492	
Porucha činnosti osteoblastů	492
Osteogenesis imperfecta 492 — Osteopsatyrosis 493 — Osteopetrosis 494.	
Isolované vrozené anomálie kostry a zrůdy	495
Osteomyelitis	497
Nemoci kloubů	499

Vrozené vymknutí kyčelních kloubů	499
Coxa vara 501 — Ploché nohy 501 — Genua valga 501 — Genua vara 501 — Vadné držení těla 501 — Růstové bolesti 501.	
Nemoi infekční (J. Procházka)	504
Typhus abdominalis	504
Paratyphus A, B, C.	507
Salmonelozy	508
Botulismus	509
Dysenteria	510
Cholera	513
Diphtheria	513
Serová nemoc	521
Streptokokové infekce	522
Skarlatina 523 — Erysipel 527.	
Poliomyelitis anterior acuta	527
Coxsackie, bornholmská nemoc	531
Pertussis	532
Meningitidy, meningismy	536
Anthrax	540
Morbilli	541
Rubeola	544
Erythema infectiosum	545
Exanthema subitum	545
Varicella	546
Variola	547
Vaksinace 548.	
Parotitis epidemica	550
Influenza	550
Infekční rýma	552
Soor, moniliasa	554
Mor	554
Tularemie	555
Československá klíšťová encefalitis	555
Typhus exanthematicus	556
Horečka Q	557
Rickettsialpox	557
Typhus recurrens	558
Malarie	558
Žlutá zimnice	559
Sepse	559
Lepra	560
Malus	561
Erysipeloid	561
Leptospirozy	561
M. Weili 561 — Leptospirosis canicoli 562 — Žňová horečka 562 — Leptospirosis pomona 562.	
Sodoku	562
Haverhillská nemoc	562
Lyssa	563
Psittacosis	563
Ornithosis	564
Histoplasmosis	564
Toxoplasmosis	564
Tetanus	565
Slintavka a kulhavka	570
Nemoc Bangova	570
Tabulka inkubačních dob a infekčních agens	571
Schema profylaktických očkování	572
Tuberkulóza (F. Blažek)	573
Přenos nákazy 573.	

Všeobecné příznaky	574
Anamnesa 575 — Tuberkulinové reakce 576 — Průkaz mykobakteria tbc 578.	
Plicní formy primární tbc	579
Postprimární formy plicní tbc	582
Hodnocení klinické dynamiky plicní tbc	586
Diferenciální diagnosa	588
Extrapulmonální formy tbc	589
Tbc lymfatických uzlin 589 — Tbc serosních blan 590 — Tbc střevní 591 — Tbc urogenitálního systému 591 — Tbc kostí a kloubů 592.	
Skrofulosa	593
Prognosa	593
Léčba	595
Profylaxe a prevence	598
Syfilis (K. Kubát)	600
Syphilis congenita 600 — Syfilis novorozenců a kojenců 601 — Syfilis školních dětí 605 — Syphilis acquisita 609.	
Kolagenosy (J. Blecha)	611
Reumatismus akutní	611
Etiologie 612 — Klinický obraz 612 — Chorea minor 614 — Diagnosa 616 — Léčba 617.	
Reumatoidní arthritida	618
Stillova nemoc 618.	
Polyarteriitida nodosa	620
Lupus erythematosus disseminatus	620
Dermatomyositis	620
Sklerodermie	621
Nemoi kožní (B. Rejsek, J. Houštěk, K. Kubát)	622
Vývojové vady kůže	622
Dermatitis intertriginosa et seborrhoica (J. Houštěk, K. Kubát)	627
Dermatosy alergického původu	632
Kojenecký ekzém 632 — Prurigo Besnier (J. Houštěk, K. Kubát) 636 — Urticaria 637 — Strophulus 638.	
Dermatosy bakteriálního původu	639
Stafylokokové pyodermie (J. Houštěk, K. Kubát) 639 — Impetigo 641 — Tuberkulosa kůže 643 — Erythema nodosum (J. Houštěk, K. Kubát) 644	
Arteficiální dermatosy	645
Perniones 645 — Combustiones 646 — Medikamentosní dermatosy 646.	
Parazitární dermatosy	647
Pediculosis 647 — Scabies 647 — Ixodes 648. — Trichophytia 648.	
Dermatosy virusového původu	649
Herpes 649 — Herpes zoster 649 — Molluscum contagiosum 649 — Verrucae 650.	
Onemocnění vlasů, mazových a potních žláz	651
Otravy (J. Homolka)	653
Alkohol 655 — Anilin 655 — Antihistaminika 656 — Arsen 656 — Atropin 656 — Bakteriální otravy 657 — Barbituráty 657 — Jedovaté rostliny 658 — Kyseliny 659 — Louhy 660 — Nitrity, nitráty 660 — Olovo 661 — Rtuf 662 — Kalomel 662 — Salicyláty 662 — Santonin 662.	
Nemoi oční (F. Michal)	664
Vyšetření	664
Vývojové změny	665
Nádory	667
Zánětlivá onemocnění okolí oka a očních tkání	667
Blefaritis, hordeolum, chalazion 668 — Dakryoadenitis acuta 669 — Blepharorrhoea 669 — Conjunctivitis 669 — Keratitis 671 — Uveitis 672.	
Refrakční vady	672
Strabismus	673
Slabozrakost, školy pro slabozraké	674
Poranění	674

Všeobecná léčba a léčebná technika (J. Houštěk, K. Kubát)	676
Medikamentosní léčba	676
Sulfonamidy	677
Antibiotika	681
Nejdůležitější léky používané v pediatrii (jednotlivé léčebné dávky)	688
Vitaminy	699
Sera, očkovací látky a ostatní biologické ořipravky léčebné a diagnostické	700
Léčebná technika	701
Receptář dětské mléčné kuchyně	713
Připravky pro normální výživu a dietní léčbu kojenců	718
Kalorické hodnoty a obsah živin ve 100 g nejčastěji užívaných potravin	719
Normální hodnoty laboratorních vyšetření v jednotlivých skupinách (J. Homolka)	720
Patologické laboratorní hodnoty	725
Přehled zdravotní a sociální péče o dítě (V. Prošek)	727
Populační a hospodářský význam péče o matky a děti 727 — Zdravotnická problematika dětského věku 727	
Program dětské zdravotní péče	730
Organisace, zařízení a pracovníci dětské zdravotní péče	732
Provoz a metody práce v dětských zdravotnických zařízeních	736
Sociálně právní ochrana mládeže	739
Obsah	741
Rejstřík	748